

**SERDAR ÖZKAN'IN KAYIP GÜL ADLI YAPITINDAKİ GÜL TEŞBİHİNİN
FRANSIZCA ÇEVİRİSİ LA ROSE RETROVEE'DE
KARŞILAŞTIRMALI İNCELEMESİ**
A COMPARATIVE ANALYSIS OF ROSE SIMILITUDE IN FRENCH TRANSLATION LA ROSE
RETROUVEE OF THE MISSING ROSE BY SERDAR ÖZKAN

Esra Şahbaz Uluşahin*

Özet

Çeviribilimin inceleme ve uygulama alanlarından biri olan çeviri eleştirisi basit tanımıyla kaynak metnin dokusunun erek metinde nasıl şekillendiğini karşılaştırmalı olarak inceler. Diğer bir deyişle kaynak metne özgü unsurların anlamsal ve dilsel karşılıklarının çevirmenin seçimlerini eleştirel bağlamda ele alarak, hedef metine nasıl aktarıldığını çözümler. Son yıllarda özellikle Türkçe'nin yabancılara öğretilmesi konusunda artan ülkeler arası anlaşmalar, diğer toplumların Türkçe'ye, Türk edebiyatına ilgisini arttırmıştır. Bu ilginin sonucunda diğer dillere çevrilen yapıtlarımız da artış göstermekte ve dilimiz, kültürümüz, edebiyatımız çeviri aracılığıyla diğer toplumlara tanıtılmaktadır. Bir milleti temsil eden çeviri yapıtlar ve temsilciler olan çevirmenler de çeviri eleştirmenleri tarafından mercek altına alınmaktadır. Bu bağlamda karşılaştırmalı çeviri çözümlemesi yöntemiyle kaynak yapıt 'Serdar Özkan'ın *Kayıp Gül* adlı yapıtında teşbih olarak kullanılan 'gül' sözcüklerinin geçtiği mistik söylemlerin İngilizce'den çevrilen, çalışmada erek yapıt olarak ele aldığımız Fransızca *La Rose Retrouvée*'de nasıl şekillendiğini, çevirmen kararlarını, kaynak okurda uyanan hislerin erek okurda da uyanıp uyanamayacağı yaklaşımıyla incelemeye alacağız. Yazar Serdar Özkan'ın yapıtında gül etrafında oluşturduğu teşbihler karşılaştırmalı çözümleme yapabilmek için kaynak metinden seçeceğimiz kesitleri oluşturmaktadır. Bu çalışmada amaç çeviri çözümlemesi yöntemine bilimsel anlamda bir örnek sunmak ve gül teşbihi etrafında gelişen mistik söylemlerin anlamsal karşılıklarının çevirmen kararıyla erek yapıttaki eşdeğerleri göstermektir. Tasavvufi bir dil kullanan yazarın yapıtta kullandığı gül teşbihiyle vurgulamak istediği Allah, Hz. Muhammed sevgisi, insanın içindeki iman, dervişler yani genel ifadeyle dini unsurlardır. Çevirmen biçimsel ve anlamsal açıdan eşdeğerliği sağlasa dahi, kültürel kodlardaki farklılıklardan dolayı erek okurda aynı hissi uyandırmanın zorluğunu örneklerle göstermeye çalışacağımız bu çalışmada, çevirmenin dizgesel tercihlerini biçimsel, anlamsal açıdan ele alacağız.

Anahtar Kelimeler: *Karşılaştırmalı çeviri çözümlemesi, çevirmen kararları, çeviride kültürel farklılıklar, kültürel unsurların çevirisi, eşdeğerlik*

Abstract

The translation criticism which is one of the fields of the analysis and application of science of translation, examines comparatively how the texture of the source text is shaped in the target text by the simple definition. In other words, it analyzes how the semantic and linguistic meanings of the source text-specific elements are translated into the target text by considering the translator's choices in a critical context. Increasing intercountry agreements

---

* Arş. Gör. Dr., *Gazi Üniversitesi*, Edebiyat Fakültesi, Batı Dilleri ve Edebiyatı Bölümü, ORCID: 0000-0001-5209-6292, esrasahbaz@gazi.edu.tr

in recent years especially about teaching Turkish to foreigners have increased the interest of other societies to Turkish and Turkish literature. As a result of this interest, our works translated into other languages also increase and our language, culture and literature are introduced to other societies through translation. Translation works which represent a nation and translators who are representatives are examined by translation critics. In this context, we will examine that how mystical discourses included 'rose' words that used as similitude in the source work "The Missing Rose by Serdar Özkan" are shaped in French La Rose Retrouvée that translated from English and we considered as target work in the study and translator decisions, with the approach whether the feelings aroused in source reader will arouse in target reader. In the work of author Serdar Özkan, the similitudes formed around the rose form the sections which we will choose from the source text in order to make comparative analysis. The purpose of this study is to present a scientific example to the translation analysis method and show the equivalents of semantic meanings developed around of the meanings of the mystical discourses around rose similitude in the target work by translator's decision. The author who uses a sufistic language in the work, wants to emphasize the love of God, Prophet Muhammad, faith in human and dervish in other words, religious elements. Even if the translator ensures equivalence stylistically and semantically, we will try to show the difficulty of arousing the same feeling in target reader due to differences in cultural codes in this study and consider the translator's systemic preferences in stylistic and semantic terms.

Keywords: *Comparative translation analysis, translator decisions, cultural differences in translation, translation of cultural elements, equivalence*

Giriş

Çeviri ülkeler arası toplumsal, siyasal, kültürel açıdan sınırları ortadan kaldıran, bir milletin kültürünü diğer toplumlara tanıtmaya ya da diğer bir toplumu, kültürü tanıması açısından çağın en etkili iletişim aracıdır. Çeviri olgusunu salt iki dil arasında uygulanan bir işlem gibi formüle etmek kavramsal anlamda sığ kalacaktır. Çeviri olgusunun ne olduğu sorusuna geniş bir görüngüde yanıt aramak gerekmektedir. Tarihsel düzlemde oldukça farklı yaklaşımlara, uygulamalara maruz kalan çeviri araştırmalarına 80'li yılların sonlarına doğru getirilen sosyo-kültürel yaklaşım, çeviribilimde kültürel dönüş (cultural turn) şeklinde ifade edilir. Dil dışı etkenlere dikkat çekerek, çeviride bu dönüşümün öncüsü olan, özellikle ideoloji üzerine çalışmalarıyla bilinen Manipülasyon Ekolü, çeviride kültürel, siyasal, toplumsal, tarihsel değerlerin çeviri ürününü ortaya koyarken göz ardı edilmemesi gerektiğini savunur.

Çeviri olgusu da bu değişkenlerle tanımlanmalı ve uygulamaya konulmalıdır. Özellikle çeviride başat rol oynayan çevirmenin bu değişkenleri dışsal görünümünden sıyrıp tarafsız bir şekilde içkinleştirilmesi gerekmektedir. Her toplum belli normlara göre şekillenir ve bu normlar o toplumun değer yargılarını içerir. Çevirmen her iki toplumun değer yargılarını da zedelemeyecek kararlar almalı, bu bağlamda tarafsızlığını ortaya koyarak toplumsal değer sistemini göz önünde bulundurarak gerçeğe uygun bir çeviri yapmalıdır.

Çevirmenin, kaynak yapının kaynak kültürdeki yerini, kaynak topluma özgü değer yargılarını, yazarın hangi tarihte hangi toplumsal yapıyı ele aldığını, yazarın kimliğini doğru

özümseyip erek yapıtta doğru şekilde konumlandırması gerekmektedir. Tarafsızlık ilkesine sadık kalarak nesnel bir bakış açısıyla kaynak yapıtı erek kültürün normlarına göre uyarlamalıdır. Çeviride dizgesel, biçimsel, anlamsal açıdan eşdeğerlik yakalansa dahi, toplumlar arası farklılıkların, okur üzerinde bıraktığı duygusal etkilere de yansıtacağından, tam anlamıyla eşdeğerliğin sağlanamayacağını söylemek yanlış olmayacaktır. Çevirmen bu noktada farklı toplumların farklı değer sistemini göz önünde bulundurarak, kaynak yapıttaki etkinin benzerini, erek kültürün normlarına göre erek okurda uyandırabilmelidir.

Karşılaştırmalı Çeviri Çözümlemesi

Çok aşamalı bir eylem olan çeviri sürecinde, çevirmenin kararlarını inceleyen ise, bu süreçte aktif rol oynayan eleştirmendir. Çeviribilimin ortaya koyduğu sınırlar çerçevesinde çeviri uğraşının aşamalarını, çevirmenin nasıl olması gerektiğini, çevirmenin aldığı kararları bilişsel dünyasıyla ilişkilendirerek ortaya çıkan sorunlara yöntemsel çözüm bulmayı bilmesi gereken çeviri eleştirmeni de, en az çevirmen kadar her iki dile ve kültüre hakim olmalıdır. Kaynak metne özgü değerlerin erek metindeki yansımaları sahip olduğu donanım sayesinde karşılaştırmalı olarak erek metin üzerinde gösterebilmelidir.

Çeviribilimin uygulama alanında son yıllarda oldukça ilgi gören karşılaştırmalı çeviri çözümlemesinde, nasıl çeviri sürecinde çevirmenin izlemesi gereken belli bir yolu varsa, çeviri eleştirmeninin de tabii olduğu belli aşamalar vardır. Eleştirmen öncelikle kaynak metnin içeriğini, dil dışı etkenleri de göz önünde bulundurarak incelemelidir. Sonrasında çevirmenin uygulamaya geçmeden önce kaynak yapıta özgü bilmesi ve yapması gerekenleri vurgulamalıdır. Çevirmenin kaleme aldığı erek yapıtı da, bilişsel yaklaşım ışığında incelemeli ve her iki yapıtı ele alarak biçimsel, anlamsal bir değerlendirme yapmalıdır. Bu ortaya çıkan veriler ışığında çevirmenin kimliğini, her iki toplumun folklorik kimliğine ilişkin benzerlikleri, aynılıkları, farklılıkları ortaya koymalıdır. Son olarak da kaynak metinden yola çıkarak erek kültürü esas aldığı eleştirel yaklaşımında, ortaya çıkan çeviri sorunlarını kuramsal, yöntemsel çerçevede çözümlemeli, öznel yargılarıyla alternatif çözümler üretmelidir.

Çevirmenin kararları ele alındığında disiplinler anlamında çok fazla fikir ortaya atılmaktadır. Güncel çeviri yaklaşımında erek kültürün esas alınması, özellikle dil dışı etmenler konusunda çevirmeni oldukça zorlamaktadır. Erek yapıtın bir çeviri yapıtı olduğunu okurun fark etmemesi gibi gerçek üstü bir yaklaşım elbetteki uygulama anlamında mümkün değildir. Ancak burada amaç aslına sadık kalarak erek kültürün normlarına göre uyarlamaktır. Sosyo-kültürel farklılıklar devreye girdiğinde bu uyarlama

işlemi her ne kadar zor olsa da, özellikle sözlü çeviriye göre yazın çevirisinde çevirmen daha geniş bir alana sahiptir. Yazın çevirisinde çevirmenin amacını, yaşadığı zorlukları, bu süreçte neyi neden tercih ettiğini önsözde ifade edebilme şansı vardır. Özellikle kaynak yapının içeriğinde kaynak topluma özgü değerler, özellikle farklı dine mensup iki farklı toplum söz konusu olduğu için dinsel değerler varsa çevirmen kararları konusunda mutlaka açıklama yapmalıdır. Aksi takdirde çeviride farklı anlamlar, yanlış anlaşılmalara ya da anlam kayıpları söz konusu olabilir.

Kayıp Gül adlı yapıtta da yazarın gül etrafında geliştirdiği sufi dil, gülü teşbihiyle vurgulamak istediği Allah, Hz. Muhammed sevgisi, insanın içindeki iman, dervişler yani genel ifadeyle dini unsurlar ve hayatta değerli olan tüm unsurlardır. Yukarıda da belirtildiği gibi çevirmen biçimsel, anlamsal eşdeğerliği sağlasa dahi, kültürel kodlardaki farklılıklardan dolayı kaynak okurda uyanan hissin erek okurda uyanmasını sağlamak oldukça zordur. Ancak burada bilimsel anlamda eleştirilecek husus, çevirmenin öncelikle doğru anlama, sözcüklerden sıyrarak, erek yazının normlarına göre uyarlama aşamalarını esas alarak çevirmen kararlarıdır.

Kayıp Gül’de Geçen Gül Teşbihinin La Rose Retrouvée’de Karşılaştırmalı İncelenmesi

Örnek 1:

K.M.: “ Benim için kitapta değişmeyen tek şey, gülün hala favori karakterim olması. Bir de tilki tabii ki! Küçük Prens’e gülünden sorumlu olmayı öğrettiği için.

Bir gülden sorumlu olmanın ne anlama geldiğini ben de anlamaya başlıyorum artık. İşte bu yüzden gidiyorum. “ (s.8)

E.M.: “ La seule chose qui n’a pas changé, c’est que la rose demeure mon personnage préféré. Et le renard, bien sur, parce que c’est celui qui montre au Petit Prince comment devenir responsable de sa rose.

Je crois que je commence enfin à comprendre ce que signifie “ etre responsable d’une rose”. Et c’est la raison pour laquelle je m’en vais. “ (p. 23)

Antoine de Saint-Exupéry’nin yazdığı *Küçük Prens* bir başucu yapıtı olarak evrenselliğini ispatlamış yapıttır. Anlamsal açıdan bakıldığında toplumsal ayırım gözetmeksizin yapıtı okuyan herkes kaynak yapıtta geçen tümcelerin ne anlam ifade ettiğini anlamaktadır. Burada gül dostluk gibi insan yaşamında önemli olan değerleri temsil etmektedir. *Küçük Prens* gülünü terk etmiştir. Bundan dolayı da pişmanlık duyar. Bir tilki ona yol gösterir ve

onu bir gül bahçesine yönlendirir. Görünüş olarak bütün güller kendi gülüne benzese de tilki ona kendi gülünün neden değerli olduğunu gösterir. Hayatımızda değer verdiklerimizi kaybetmememiz gerektiği alt mesajı yapıtı okuyan herkes tarafından bilinmektedir. Kaynak yapıtta da yazarın tümceleri çevirmen tarafından biçemsel, anlamsal düzlemde eşdeğer şekilde aktarılmıştır. Sadece erek yapıt için değil kaynak yapıt için de bu örnekte görüldüğü gibi okurun bahsi geçen yapıt hakkında bilgi sahibi olması gerekir ki, tümceler okurun bilişselinde anlamsal açıdan doğru konumlanabilsin.

Örnek 2:

K.M.: O sırada kulakları sağır eden bir gürültüyle gök yarıldı ve ışıktan bir el uzanarak şapkamı çıkarıp başıma beyaz güllerden örülmüş bir taç kondurdu. El, senin elindi. (...) Ama sesin artık gökten değil, tacımdaki güllerden geliyordu. (s.79)

E.M.: Un bruit assourdissant déchira alors le ciel. Puis une main illuminée descendit, retira mon chapeau et le remplaça par une couronne de roses blanches. Cette main était la tienne, maman. (...) Cette fois, ta voix ne venait plus du ciel mais des roses qui formaient ma couronne. (p.107)

Kaynak yapıtta geçen gül, anneyi temsil eder. İnsanın annesine duyduğu sevgi, annesinden aldığı güzel ahlak, terbiye olarak da yorumlanır. Kaynak yapıtta bakıldığında ilk tümcede geçen 'kulakları sağır etmek' deyimini 'assourdissant' sıfatıyla karşılık bulmuş, 'gök yarıldı' deyimini ise anlam kaybına neden olmayacağından dolayı çıkarılmıştır. Çevirmen erek metinde anlamsal, biçemsel eşdeğerliği sağlamıştır. Anneye yazılan mektupta geçen gül sözcüğünün anneyi simgelediği de oldukça anlaşılırdır.

Örnek 3:

K.M.: O anda okyanusun ortasından bir saray yükseldi. Sarayın yakınında, duvarlarından rengarenk güller taşan, içinden bülbül sesleri yükselen bir bahçe vardı. Bana bir kez daha seslendin:

'Sesimi duymak istiyorsan, o bahçedeki yolda yürü. Bahçıvanın elini tut ve gülleri dinle.'" (s.80)

E.M.: " Dès cet instant, un palais se dressa au milieu de l'océan. Tout à coté se trouvait un jardin dont les murs débordaient de roses et derriere lesquels montait le chant des rossignols. Tu me parlas de nouveau.

-Si tu veux entendre ma voix, suis le sentier du jardin. Tiens la main du jardinier et prête l'oreille aux roses.

Kaynak yapıtta annenin kızına verdiği öğütte geçen gül sözcüğü iyiliği, güzelliği, doğruyu, bahçıvan da tıpkı Küçük Prens'teki tilki gibi kişiyi iyiliğe, doğruya götüren dostları simgelemektedir. Erek metine bakıldığında çevirmen kaynak metindeki iletiyi biçimsel, anlamsal eşdeğeriyle aktarabilmiştir. Kaynak metinde oluşan hislerin benzerinin erek okurda da oluşacağını söylemek yanlış olmayacaktır.

Örnek 4:

K.M.: “ Bir Gülde Yok Oluş”

(...) Sadece gülümün sesini görüyor, sadece gülümün sesini kokluyor, sadece gülümün sesine dokunuyordum. Kendimden korkmuştum. Hayır, bu imkansızdı. Nasıl korkabilirdim ki? Ben orada yoktum. Gül vardı sadece. Gülün sesi vardı. (s.92)

E.M.: “L'anéantissement de la rose.”

(...) La seule chose que je pouvais voir, sentir ou toucher était la voix de ma rose. J'étais affrayée par moi-meme. Non, cela ne pouvait pas etre possible? Comment pouvais-je avoir peur de moi? Je n'étais meme pas là. Il n'y avait que la rose. La voix de la rose. (p.122)

Kaynak yapıttaki ‘ Bir Gülde Yok Oluş’ mektubun başlığıdır ve içeriğine bakıldığında genel olarak yazarın düşüncelerinin, okura ulaştırmak istediği iletinin özeti niteliğindedir. Başlıktaki gül burada Allah sevgisini, dini inancı simgelemektedir ve bu uğurdaki yok oluşla insanın varolduğu vurgulanır. Erek metne bakıldığında çevirmenin ‘l'anéantissement de la rose’ tümcesinin karşılığı ‘ bir gülün yok oluşu’dur. Tamamen anlam kaybına yol açan çevirmen bu tercihiyle kaynak metindeki metaforik anlatımlar ve gül sözcüğünün neyin benzetilene olduğu konusunda karmaşa yaşadığını göstermektedir. Çevirmen ‘l'aneantissement pour la rose’ ya da ‘l'anéantissement dans une rose’ şeklinde bir tercih yapsaydı sözcük anlam kaybına uğramazdı. Diğer tümcelere bakıldığında dizgesel anlamda doğru bir aktarım yapsa dahi başlıktaki tercih çevirmenin hakimiyetsizliğini ortaya koymaktadır. ‘Ben orada yoktum. Gül vardı sadece. Gülün sesi vardı.’ Tümcelerinden kastedilen tasavvufi anlamda ‘hiçliktir’. Yazar burada tasavvufta kişinin önce hiçliği kabul etmesi gerektiğine vurgu yapar. Çevirmenin bu süreçteki anlama evresini başarıyla tamamlayamamasından dolayı ortaya fantastik bir dizge bütünü çıkmıştır.

Örnek 5:

K.M.: “ Tek bir şey istiyorum: Gülleri duyabileceğine inanmayan canına kıymanı. Böyle bir ölümü tatmak, sana gülleri duyabileceğin bir hayat verir. Bunu da sadece, sen benden gülleri duymayı sana öğretmemi istediğin için istiyorum.” (...) Gülleri duyma sanatında bir staj dönemi olarak kabul edebileceğimiz bu sürede, yalnız başına otel dışına çıkmak yasak. Son bir şartım daha var: Boş bir özgeçmiş.” (s.108)

E.M.: “ Une seule chose: tuer en toi ce qui t’empêche d’entendre les roses. De toucher ainsi la mort te permettra de comprendre leur langage. Si je te le demande, c’est uniquement parce que tu as souhaité que je te l’enseigne. (...) Pendant cette période, qu’on peut considérer comme une initiation à l’art d’écouter les roses, il te sera interdit de quitter la pension sans être accompagnée. Je n’ai qu’une seule autre condition: que tu me fournisses un curriculum vitae vierge. (p.140)

Hiçlik için ‘ölmeden önce ölmektir’, ‘Bu dünyada herkes bir şey olmaya çalışırken sen HİÇ ol. Menzilin yokluk olsun. İnsanın çömlekten farkı olmamalı. Nasıl çömleği tutan dışındaki biçim değil, içindeki boşluk ise, insanı ayakta tutan da benlik zannı değil, *hiçlik* bilincidir’ diyen Mevlana gibi tasavvufun temeli hiçliğe dayalıdır. Kaynak yapıtta tek istek olarak belirtilen cana kıyma, hiçliğin temsilidir. Diğer bir deyişle kişinin kalbini kötülüklerden arındırarak, iyiliği, güzelliği, Allah inancını benimsemesiyle var olacağının vurgusudur. Erek metne bakıldığında çevirmen kaynak yapıttaki söylemi erek metne biçimsel açıdan olması gerektiği şekilde aktarmıştır. Ancak Anadolu Türk kültürünün ilk dönemlerinde ortaya çıktığı kabul edilen, Batıda mistisizm şeklinde anılan tasavvufi tümceler erek okurun zihninde fantastik bir algı oluşturmuştur. Kaynak okurda uyanan zihinsel, hissel algının erek okurda da uyanması beklenemez. Çevirmen burada söylemi sözcüğü sözcüğüne aktarmak yerine kaynak içeriğinin anlamsal karşılığını aktarabilir ya da yazın çevirisinin avantajlarından faydalanarak dipnotlardan faydalanabilirdi.

Örnek 6:

K.M.: “ Gülleri Duyma Matematiği, gülleri duyma sanatına inanan-inanmayan herkesin mutlaka gözden geçirmesi gereken bir derstir. Çünkü Gülleri Duyma Matematiği adı altında öğreneceğin formül, sadece gülleri duyma konusunda değil, beş duyuyla cevaplanmayan ve cevap olasılıkları sayısız olan her soru için geçerlidir. Örneğin, ölümden sonra ne olur, gibi bir soru için. (s.113)

E.M.: “ Qu’on croie ou non que les roses ont un langage distinct, la mathématique de l’écoute des roses est utile à chacun. L’équation qui l’illustre s’applique en effet à toute

question offrant d'innombrables possibilités de réponses, mais à laquelle seuls les sens sont en mesure de répondre. Par exemple, qu'arrive-t-il après la mort? (p.146)

Kaynak yapıtta geçen Gülleri Duyma Matematiği adı altında formüle edilen ve yazarın varmak istediği Allah'ın sonsuzluğu, ahiret hayatının sonsuzluğudur. Aynı zamanda da Allah'ın bir olduğu inancı da bu formülle vurgulanmak istenilmiştir. Allah'ın varlığının beş duyuyula ispatlanamayacağıının altını çizen yazarın bu söylemini çevirmen tam tersi şekilde aktarmış, bu formülün sadece beş duyuyula cevaplanabileceği şeklinde karşılık bulan ve anlam kaybına yol açan bir tercih yapmıştır. Yine bu örnekle çevirmenin yapıttın içeriğindeki derinliği, örtülü ifadeleri anlamadığı yorumu yapılabilir.

Örnek 7:

K.M.: “ Güllerin şarkı söyleyişlerine *tanık olmak* isteyen bir kimse, önce büyürken kaybettiği bu yetiyi geri kazanmalıdır. Bu da ancak, sürekli güllerle ilgilenmek ve onları sevmekle olur.

‘ Bahçedeki ilk günlerimizde gülleri duyamayız belki. Ama hiç ümitsizliğe kapılmamalıyız.’ (s.116)

E.M.: “ Si l'on veut etre *témoin* du chant des roses, il faut d'abord recouvrer cette aptitude qui s'étiolo à mesure qu'on apprend à devenir une grande personne. Et cela n'est possible qu'en maintenant un intérêt constant pour les roses et en se souciant d'elles. Il est bien possible que tu n'entendes pas les roses lors de ta premiere visite au jardin. Mais il ne faut pas perdre espoir.

Yazar doğuştan herkeste bir yaratıcı inancı olduğunu, büyüdükçe çevresel faktörlerden etkilenecek insanların bazılarının bu inancı terk ettiğini, ancak insanın kendi kalbiyle hareket ettiği sürece doğuştan gelen o inanç, imanun tekrar kalbi bürüyeceğini kaynak yapıtta ifade etmiştir. Örneğe bakıldığında çevirmen biçimsel olarak kaynak yapıttın yazarına eşdeğer tercihler yapmıştır. Söylemi erek dilin normlarına uygun şekilde aktarmıştır. Her ne kadar karşılaştırmalı çözümleme çerçevesinde iki örnek arasında eşdeğerlik sağlanmıştır yorumu yapılsa dahi, yazarın örtülü anlatımını, çevirmen sözcük düzleminde doğru şekilde aktarmış olsa da, söylemin iletisi bütüncül bakış açısıyla değerlendirildiğinde çevirmen tarafından anlaşılmanmıştır demek yanlış olmayacaktır. Yine de örneği bütüncül değil, bağımsız ele aldığımızda eşdeğerlik sağlanmıştır denilebilir.

Örnek 8:

K.M.: Peki ya güller hiç konuşmuyorsa? Diye sordu Diana. ‘ Ya hiç şarkı söylemiyorlarsa? Onun ihtimalini de ben size söyleyeyim. Güllerin söylediği şarkı sayısı sıfırsa, formül, sıfır bölü sonsuz olur böylece. O da, sıfır eder. Ve bu kez özel bir sıfır değil, basbayağı düze bir sıfır! Yani şarkı da yok, onları duyma ihtimali de.”

‘ Doğru.’ Dedi Zeynep Hanım. ‘İki yol. Biri burada başlar ve burada biter; diğeri ise sonsuzluğa uzanır. Güllerin konuştuğuna inanıyor muyum, sorusuna verdiğimiz cevapla, işte bu iki yoldan birini seçmiş oluruz. Bu sorunun sadece iki cevabı vardır: Ya evet ya hayır. (s.117)

E.M.: Et si les roses ne parlaient pas du tout? s’enquit Diane. Si elles ne chantaient pas de chansons? De quel ordre est cette probabilité? Eh bien, je vais vous le dire! Si le nombre de chansons chantées par les roses est zéro, alors l’équation est la suivante: zéro divisé par l’infini. Et la réponse est zéro. Et, cette fois, nous ne parlons pas d’un vrai, d’un gros zéro. Ce qui signifie qu’il y a zéro chant et zéro possibilité d’entendre quelque chant que ce soit.

‘ Vrai, concéda Zeynep Hanım. Il y a deux voies. L’une commence et se temrine ici et maintenant; l’autre s’étend jusqu’à l’infini. En répondant à la question: “ Est-ce que je peux écouter des roses?”, tu choisis l’une de ces deux voies. Il y a seulement deux réponses possibles à cette question: oui ou non.(p.150)

İnsanlık tarihi boyunca özellikle felsefenin inceleme alanlarından biri olan Tanrı'nın varlığı, inanmak, inanmamak üzerine farklı görüşler geliştirilmiştir. Bundan yola çıkarak yazar tasavvufi bir yaklaşımla yaşam yolculuğu süresince insanın hep iki yolu olduğunu, bu iki yolda kararı kişinin kendinin vereceğini ifade eder. Kulağın duyduğuyla değil insanın kalbinin sesiyle hareket ederek Allah'ın varlığına, tasavvuf etrafında geliştirilen tüm güzelliklere erişebileceğini vurgulamaktadır. Erek metne bakıldığında, çevirmen biçimsel anlamda eşdeğerliği sağlamıştır. Bağlam içerisine yerleştirilen tümceler de erek dilin normlarına uygun şekilde aktarılmıştır. Ancak bağlamın erek okur üzerinde kaynak okurdaki gibi bir etki bıraktığı söylenemez. Dinsel farklılıklardan ve bu dini kodların ifade edilişlerindeki farklardan dolayı söz konusu örtülü ifadelerin derinliğini kaynak okur yorumlayabilirken, erek okur tarafından fantastik bir algı söz konusu olacaktır.

Örnek 9:

K.M.: “ Hangi inancın doğru olduğunun bir önemi yok, Diana. Önemli olan, senin neye inandığın. Sor kendine, deki: Ben hangisine inanıyorum? İşte bu kadar basit. Eğer cevabın,

Güller konuşamaz, ise, bu da güzel, bunun için seni kimse ayıplamaz. Güllerin konuştuğuna inanmayanlar olmalı ki, güllerin konuştuğuna inananlar olabilsin...(s.117)

E.M.: Cela n'a aucune importance, Diane. Ce qui importe, c'est ce en quoi tu crois. Tu n'as qu'à te poser la question: " Qu'ai-je envie de croire?". C'est aussi simple que cela. Si tu crois que tu ne peux pas entendre chanter les roses, alors très bien. Personne ne peut t'en blamer. Pour que la foi existe, il faut aussi qu'il y ait le doute. (p.151)

Tasavvufta insan Tanrı'yı kendi içinde arar ve bulur. İnsan ezeli ve ebedi olan, diğer deyişle sonsuzdan gelip sonsuza giden Allah'ın varlığına, birliğine kalbinin sesini dinleyerek ulaşabilir. İnanıp inanmamak özgürlüğüne sahip olan insanın dini tecrübeleriyle inancını içselleştirdiğinin altını çizen yazarın söylemi çevirmen tarafından doğru şekilde anlaşılmış ve aktarılmıştır. Ereğ metinde inanç için ' la foi' sözcüğünü tercih etmesi söylemin dini bir bağlamın iletisi olduğunu anlamış olduğunu göstergesidir.

Örnek 10:

K.M.: " Güller hediyeinin büyüüne kapılıp da, hediye vereni unutmaktan korkarlar."

" Tabi ya! Ben niçin düşünemedim ki bunu?

" Güzelliklerini toprağa borçlu olduklarını bir an bile akıllarından çıkarmazlar. Bir gün solacaklarını, ardından tohum olup tekrar toprağa düşeceklerini, toprağın da yalnızca geldikleri yeri unutmayan güllerin tohumlarını kabul edeceğini çok iyi bilirler. (s.126)

E.M.: Les roses n'oublent jamais, pas meme un instant, qu'elles doivent leur existence à la tere. Elles sont parfaitement conscientes que, le moment venu, elles se flétriront et retourneront à la terre pour la féconder et que les semences qu'acceptera viennent. (p.162)

Buradaki gül, insanoğludur. Toprakta gelen, toprağa dönecek olan insanoğludur. Ereğ metinde çevirmenin kaynak söylemi ereğ dilin yapısına uygun bir şekilde aktarmıştır. Söylemin bağlamsal içeriğini anlayabilmek için hem kaynak okurun hem de ereğ okurun üzerine düşünmesi, bilişsel anlamda derinine inmesi gerekmektedir. Elbette çevirmenin her örtük anlamı açılması beklenemez. Bu bağlamda okura da bu süreçte aktif bir rol düşmektedir.

Örnek 11:

K.M.: Mary'nin, Sokrates isimli gülü duyması sağlanacaktı.

" Sokrates?"

“ Bahçenin en nadide gülüdür. Gülleri duyma sanatının en üst basamağıdır. Sadece şiirler konuşur.(s. 139)

E.M.: Marie puisse écouter une rose appelée Socrate.

“Socrate?

C’est la rose la plus précieuse du jardin et elle représente l’étape ultime dans l’art d’écouter les roses. Socrate ne s’exprime qu’en poèmes.

Yazarın gülleri duyma sanatındaki en üst basamaktaki gülün adını Sokrates olarak tercih etmesinin nedeni esasında felsefi anlamda Tanrı’nın varlığını akıl yoluyla arayan ya da reddeden düşünörlere göndermedir. Sokrates ‘Kendini Bil’ yargısıyla tıpkı tasavvuf inancında olduğu gibi tek Tanrı’nın varlığına, içsesinin ona nasıl davranması gerektiğini söylediğine inanır. İnsanın önce mikro dünyasını tanınması gerektiğini sonrasında makro düzlemde evrenin sonsuzluğuna uzanabileceğini vurgular. Yazar, kaynak yapıtta örtölü bir şekilde dile getirdiği tasavvufi düşüncelerini farklı dinden, farklı toplumdaki olan ancak aynı düşünceleri yaşamında savunan Sokrates’i güllerin en üst basamağı olarak adlandırarak insanlığın evrenselliğine dem vurmuştur. Ancak burada bilgi birikimi gerektiren detayların söz konusu olduğunu, değil erek okur önce kaynak okurun bu söylemleri anlamlandırması için yeterli bilgi birikimine sahip olması gerektiğini söyleyebiliriz. Bu bağlamda çevirmenin söylem içerisindeki tercihleri eşdeğerlik sergilemektedir. Anlam kaybına uğramaksızın sözcük dizgeleri erek dilde karşılıklarını bulmuştur.

Örnek 12:

K.M.: Bu bahçedeki güllerin en büyük özelliklerinden biri, renkleri, dilleri, boyları ne kadar farklı olursa olsun, birbirleriyle büyük bir uyum içinde yaşayabilmeleridir. Kavga, kıskançlık ve kibirden bütünüyle arındırılmış bir hayat sürerler burada. İşte bu sebeple, bahçeye yeni bir gül ekerken çok seçici davranıyoruz. Güller birbirinden etkilenir ve zamanla çevrelerindeki güllerin haliyle hallenirler. Bizim bunu anlatan güzel bir atasözümüz var: Üzüm üzüme baka baka kararır. Bu yüzden bir gülü bahçeye ekmeden önce, diğer gülleri kötü yönde etkileyip etkilemeyeceğini bilmek isteriz. (s. 144)

E.M.: “ L’une des plus importances qualités des roses de ce jardin réside dans leur capacité à vivre en harmonie les unes avec les autres, sans égard à leur couleur, leur taille ou leur origine. Leur vie est libre de toute dispute, jalousie ou vanité. C’est pourquoi chaque fois que nous plantons une rose, nous devons être très sélectifs. Les roses s’influencent mutuellement et, au bout d’un certain temps, en viennent à ressembler à celles qui les entourent. Nous avons un magnifique proverbe qui illustre ce fait: “ Les raisins deviennent

noirs à force de se regarder les uns les autres.” Voila pourquoi, lorsque nous plantons une rose, nous voulons nous assurer qu’elle n’aura pas une mauvaise influence sur les autres. (p.186)

Kaynak metne bakıldığında bağlam içerisinde gül sözcüğü insanoğlunu simgelemektedir. Tasavvuf yolundaki insanları simgeleyen bu bahçedeki güllerin yanına, yine o uğurda kendini feda edecek güllerin ekilmesi gerektiği ifade edilir. Diğer bir deyişle tasavvufi düşünceyi benimsemiş insanların bu düşünceyi uygulamada etkili kılmak adına kendi gibi insanlarla etkileşim halinde olmaları gerektiği ifade edilir. Kaynak yapıtta kullanılan örtülü ifadenin söylem içerisinde anlamsal karşılığını saptamak ya da kullanılan teşbihi açıklamak okur için zor olmayacaktır. Bu bağlamda erek örneğe bakıldığında çevirmenin kaynak söylemi doğru anladığı hem biçimsel hem de anlamsal karşılığı verdiği söylenebilir. Ancak kaynak metinde geçen Türk kültürüne özgü ‘ Üzüm üzümüne baka baka kararır’ atasözünün erek dildeki karşılığı ‘On ne peut rester longtemps dans la boutique d’un parfumeur sans en emporter l’odeur’ ifadesidir. (Uluşahin, 2018: 57) Atasözleri gibi belli kültüre özgü söylemlerin bir alt metni vardır ve çevirmenin bu alt metinleri doğru saptayıp varsa erek dildeki anlamsal karşılıklarını bulması gerekmektedir. Eğer yoksa sözcüğü sözcüğüne çeviri yapmak yerine ya dipnotla ya benzer anlamda kullanılan başka bir sözcük kalıbıyla ya da tümceyle karşılık oluşturabilir. Bu bağlamda çevirmenin atasözü için yaptığı seçim erek dilin, kültürün normlarına uygun değildir.

Örnek 13:

K.M.: Hele Efes Güülü’nün çok özel bir durumu var. Bu iki başlı gül, birbirinden çok farklı özellikler taşıyan iki ayrı gülün aynı saksıya ekilmesiyle oluşmuş. Zamanla köklerinin iç içe geçmesiyle, artık onları bir daha ayırmak mümkün olmamış. Sürekli çatışma halindedir. Onları bahçeye ekebilmemiz için önce bize tek gül olabileceklerini kanıtlamaları gerekiyor.” (...) Bu pek de kolay olmayacak anlaşılabilir... İkisi de aynı yöre ve topraktan gelmelerine rağmen, kendilerine bakışları çok farklı. Güllerden kırmızı olan Efes’teki Artemis Tapınağı’nda ekiliymiş. Beyaz ise yine Efes’teki Meryem Ana’da. (s.144-145)

E.M.: En outre, le cas d’Ephèse est tres particulier. Cette rose bicéphale a pris cette forme après que deux espèces présentant des caracteristiques entièrement différentes ont été transplantées dans le meme contenant. Avec le temps, leurs racines se sont tellement enchevêtrées qu’il est devenu impossible de les séparer. Ce qui les rend si singulières réside aussi dans le fait qu’elles sont constamment en conflit. Avant que nous les plantions dans le jardin, elles doivent d’abord nous démontrer qu’elles peuvent se comporter comme une seule et meme rose. (...) Mais je crains que ce ne soit pas facile. Bien qu’elles soient toutes

deux originaires de la meme région et du meme sol, chacune pose sur elle-meme un regard très different. La rose rouge vient du temple d'Artémis, et la blanche, de la maison de la Vierge Marie. (p.186-187)

Dünyanın yedi harikasından biri olan Artemis Tapınağı ile Meryem Ana'nın evi İzmir'in Selçuk ilçesinde bulunmaktadır. Burada aynı saksıda iki farklı gülün adının Artemis ve Meryem olmasının nedeni ise, söylemde vurgulanıldığı gibi aynı dini, kültürü simgelemelerine rağmen inanç anlamında farklılık göstermeleridir. Kaynaklardan anlaşıldığı kadarıyla Artemis tapınağı bereket tanrısı adına yapılmıştır. Meryem Ana'nın Hz. İsa'nın ölümünden sonra yerleştirildiği evde yaşamının son günlerini geçirmesinden dolayı adı Meryem Ana'nın evidir. Yazar, çok tanrılı pagan inancını yani Antik Roma'daki dini inancı eleştirmek için tapınağı, tek Tanrı inancıyla da Meryem Ana'nın evini simgelemiştir. Burada amaç insanlığın evrenselliğini, evrensel barışı, hoşgörüyü vurgulamaktır. Çeviri çözümlerinde sıklıkla çevirmenin entelektüel kapasitesinin, tecrübelerinin başarılı çevirinin anahtarı olduğunu vurgularken, okurun da vasfından bahsetmek gerekmektedir. Yazarın tümcelerindeki alt metni anlamak için okurun entelektüel bir birikime sahip olması ve bu birikimi analiz yaparken ortaya koyması yapıtların anlaşılması açısından önemlidir. Bu bağlamda çevirmenin ortaya anlaşılır, başarılı bir çeviri koyduğu ancak okurun da anlama noktasında sorumluluklarının olduğunu vurgulamak gerekmektedir.

Örnek 14:

K.M.: Evet haklısın, ben öyle büyük bir şey değilim belki. Ama bir gülüm... İnsanlar beni övseler de bir gülüm, övmeseler de. Herkes benim için deli olsa da bir gülüm, yanıma hiç kimse uğramasa da. Sadece bir gül. Dedim ya, büyük bir şey değil, sadece bir gül... Ama gül ne demek bilir misin sen, dostum? Gül, özgürlük demek! Başkalarının övgüsüyle varılmamak, yermesiyle yok olmamak demek. Yanlış anlama, ben de insanları severim; beni ziyaret etsinler, beni koklasınlar isterim. Ama bunu, onlara kokumu sunabilmek için isterim yalnızca. (s.148)

E.M.: Tu as raison. Il n'y a rien de grand en moi. Mais je suis une rose... Qu'on m'admire ou non, qu'on se jette à mes pieds ou non, je demeure une rose... Je ne suis rien de grand. Juste une rose... Mais sais-tu seulement ce que c'est que d'être libre, ne pas exister par les louanges des autres ou ne pas cesser d'exister sous le poids de leur désapprobation. Ne te méprends pas: j'aime les gens, moi aussi. J'aime qu'ils me voient et respirent mon parfum. Mais je ne souhaite cela que dans la mesure où je peux leur offrir mon parfum.

Bu örnekte gül sözcüğü bizzat tasavvufun kendisidir. Yaratıcının varlığını, ona ulaşmanın yollarını arayarak geçirilen bir ömürde bu arayış ve buluşun insana kazandırdığı şeref, onur yazar tarafından özgürlük olarak betimlenmiştir. Zira tasavvuf inancındaki özgürlük anlayışı bundan ibarettir. Gülün kokusu da burada tasavvufi düşüncedir. Erek metne bakıldığında çevirmenin ortaya koyduğu dizgeler kaynak yapıyla hem anlamsal hem de biçimsel açıdan eşdeğerlik göstermektedir. Ancak çevirmenin herhangi bir strateji uygulamadan sözcüğü sözcüğüne çeviri yapması, kaynak söylemin alt metnini anlayıp anlamadığı konusunda şüphe uyandırmaktadır. Kaynak söylemin alt metnini anlayarak mı yoksa gördüğü gibi mi çeviri yaptığı konusunda kesin bir kanıya varmak oldukça zordur. Ancak kaynak okurun dahi çoğunluğu için buradaki gül sözcüğünün tasavvufun yansıması olduğunu anlaması zorken erek okurun bunu anlaması neredeyse imkansızdır. Erek kültürün normlarına göre okur, burada gül sözcüğünün bir benzetilen olduğunu anlasa dahi, bunun yazarın inancının yansıması olan tasavvuf olduğunu anlaması zordur. Toplumsal değerlerin zihinde şekillenmesi göz önünde bulundurulduğunda, bu anlaşılama halinin doğallığından bahsetmek mümkündür.

Örnek 15:

K.M.: Gözünü kırpmadan, nefes bile almadan Sokrates'e bakıyordu. Üstünde siyah gülleri olan bir gül ağacıydı Sokrates! Dört siyah gül!...

E.M.: Prostrée, elle fixait Socrate, incapable meme de cligner des yeux. Socrate était un rosier sur lequel se dressaient quatre roses noires. Quatre roses noires...

Çok nadir açan bir gül olması nedeniyle eşsizliği simgeleyen siyah gülle, Batı filozofları arasında tasavvufi inançla eşdeğer düşünceleri benimseyen, belki de tek filozof olan Sokrates simgelenmiştir. Buradaki dört rakamı ise Hakikat'e ulaşmak için tasavvufta 'şeriat, tarikat, hakikat, marifet' basamakları olan dört kapıyı simgelemektedir. Dilsel öğeler erek yapıta eşdeğer şekilde yerleştirilirken, simgesel yapının diğer ifadeyle örtük ifadelerin hem kaynak hem de erek okur tarafından anlaşılması için daha öncede belirtildiği gibi söylemin zihinde çözümlenmesi gerekmektedir. Sözdizimsel açıdan söylem ele alındığında erek dilde karşılığını bulmuştur. Anlamsal açıdan bakıldığında, kaynak okurun dahi göstergelerin simgesel derinliklerini anlaması oldukça zorken, erek okurun bu örnekteki alt metni anlaması beklenemez. Bu bağlamda söz konusu simgeleştirmelerin erek okur tarafından anlaşılabilmesi zihinsel bir bulanıklığa, cevap bulamayan anlamsız tümcelere neden olmaktadır. Çevirmenin de örnekteki simgesel yapıyı anlamadığını söylemek yanlış olmayacaktır.

Sonuç

Toplumların sahip olduğu tarihsel, kültürel birikim simgeler aracılığıyla edebiyata yansır. Karşılaştırmalı çeviri çözümlemesinde de amaç her iki dilin sözdizgelerini biçimsel olarak karşılaştırmak kadar, her iki toplumun sahip olduğu değerleri de analiz ederek, içeriğin anlamsal yapısının çevirmen tarafından nasıl üretildiğini, alıcı tarafından bu anlamlandırmanın nasıl anlaşıldığını eleştirel şekilde ortaya koymaktır. Ayrıca kaynak yapıdaki söz konusu anlamın, çevirmen tarafından bilişsel sürecin ilk evresi olan anlama aşamasında başarıyla sağlanıp sağlanmadığını, çevirmenin ürettiği anlamsal yapıyı ele alarak değerlendirmektir.

Sonuç olarak, her toplumun kendi kültürü olduğu, bu kültürel gerçekliklerin çevirmenin öznel düşüncesiyle çatışması durumunda anlamsal değerini yitirmiş bir çeviri ortaya çıkacağı yadsınamaz. Dil nasıl toplumsal bir değerse çeviri de ait olduğu topluma özgü bir değerdir. Kültürel kod farklılıklarından dolayı, kaynak yapının ruhunu erek yapıya vermek elbette çevirmen için oldukça zorlayıcıdır. Ancak çevirmenin sahip olması gereken niteliklerin önem kazandığı eleştirel çeviri çözümlemesi ortaya çıkan çeviri sorunlarını en aza indirmek için, çevirmenin dilsel, kültürel, entelektüel hakimiyeti üzerinde durur.

Çalışmaya konu olan Serdar Özkan'ın *Kayıp Gül* adlı yapıtında teşbih olarak kullanılan 'gül' sözcüklerinin geçtiği tasavvufi söylemin, çevirinin çevirisi olan Fransızca *La Rose Retrouvée*'de anlamsal karşılığını bulamamıştır denilebilir. Çevirmen her ne kadar biçimsel olarak kaynak yapıya uygun bir çeviri ortaya koysa da, tasavvufi düşüncenin anlamsal değerini erek yapıya benzer şekilde anlamlandıramamıştır demek yanlış eleştiri olmayacaktır. Çevirmen kararlarının mercek altına alınarak yapılan çözümleme ışığında, kaynak yapıya gül teşbihinde simgeleştirilen tasavvuf inancı, çevirmenin bilişsel olarak tecrübesiz olduğu bir konudur. Hem kaynak metin olarak İngilizce çeviri yapıtı esas alması hem de kaynak topluma özgü bu spesifik inançla ilgili bilişselindeki tecrübesizlik, çevirmeni anlamı yakalama konusunda oldukça zorlamıştır. Ancak her ne kadar bazı örnekler istisna olarak kabul edilse de, genel hatlarıyla bakıldığında kaynak yapıya yazarın okur üzerinde bıraktığı etkiyi çevirmen erek okur üzerinde bırakmayı başarabilmiştir. Erek okur yorumları incelendiğinde ¹ yapıtın mistik edebiyat ürünü olarak kaynak yapıyla benzer duygular içerdiği sonucuna varan değerlendirmeler söz konusudur. Kaynak okurun da çalışmada örneklendirdiğimiz simgeleştirmeleri genel olarak anlamakta zorlandığı göz önünde bulundurulursa ve amaç benzer duygu oluşturmaksa, bu çalışmada çevirmenin genel hatlarıyla bunu sağladığı söylenebilir. Ancak çeviriyi iyimser bahaneler üretmeden eleştirel

¹ <https://www.babelio.com/livres/zkan-La-rose-retrouvee/158521>

bakış açısıyla yorumlamak gerekir düşüncesiyle, çevirmenin genel olarak tercihlerinin sözcüğü sözcüğüne aktarıma yakın olduğunu, kaynak söylemin alt metnini doğru anlamadığını da ifade etmek gerekir. Kaynak yapıtın yazarının kullandığı tasavvufi dil erek dilde de biçimsel olarak mistik yapısını korumuştur. Ancak çevirmenin, kaynak yapıtta gül teşbihi etrafında geliştirilenin tasavvuf düşüncesi olduğunu anlamadığı sonucuna erek okurun yorumları ışığında varılabilir.

Kaynakça

- ÇUKURLU, T (2013), “Yunus Emre Divanı’nda Göl Etrafında Oluřturulan Teşbihler”,Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Yıl: 2013/1, Göl Özel Sayısı, 29-35
- GÜNDOĞDU, M (2000), “ İkinci Bir Dil Üzerinden Yapılan Çeviriler Özgün Metinle Ne Kadar Eřdeđerdir”?, <https://core.ac.uk/download/pdf/14528444.pdf>
- GÜRSES, S (2016), “ İntihal Nasıl olağanlaştırılıyor”, <http://ceviribilim.com/?p=421>
- ÖZKAN, S (2017), *Kayıp Göl*, İstanbul: Artemis Yayınları
- ÖZKAN, S, (2009), *La Rose Retrouvée*. Çev. Serge Rivest, Presses du Chatelet
- ULUDAĞ, S (1999) *Tasavvuf Terimleri Sözlüğü*, İstanbul: Marifet Yayınları
- ULUŐAHIN,E (2018), *Filolojide Akademik Çalışmalar*, “Serdar Özkan’ın *Kayıp Göl* Adlı Yapıtıyla Çevirinin Çevirisi *La Rose Retrouvee*’nin Eşdeğerlik Açısından Çözömlenmesi”, Ankara: Gece Yayınları